

ความพึงพอใจนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี

STUDENTS' SATISFACTION TOWARD EDUCATIONAL PROVISION IN
PRISONS IN PATHUMTHANI PROVINCE

จัฐรส หู้เต็ม ภิเชก จันทร์เอี่ยม และอระสา โกศลนันท์กุล
Chattarod Hootem, Pisake Juneam, and Orasa Kosalanantakul

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ.ปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน และด้านการวัดผลและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษานอกโรงเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 รวมทั้งสิ้น 248 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจในการจัดบริการการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครูผู้สอน และด้านการวัดประเมินผล นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับชั้น และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน

มีความพึงพอใจแตกต่างกันในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนในขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยภาพรวม มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่เรียนในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันทุกรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and to compare levels of students' satisfaction toward educational provision in Pathumthani's prison in province in four aspects: instructional media, teaching and learning activities, teachers, and measurement and evaluation. The sample of the study consisted of 248 students receiving non-formal education in prison in Pathumthani province. These students enrolled in the first semester of the 2008 academic year in Mattayomsuksa level based on Basic Education Curriculum B.E. 2544. The instrument employed to collect the data was a set of questionnaires. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The results of the study were as follows:

1. Overall, the students were satisfied with the educational provision at a high level. Further study in each aspect revealed that the students were satisfied with teachers, and measurement and evaluation at a high level. In addition, they were satisfied with instructional media, and teaching and learning activities at a moderate level.

2. The comparative study on levels of students' satisfaction toward educational provision in prisons in Pathumthani province, classified according to student levels and school sizes, it was found that:

2.1 Overall, the students who studied in different levels were satisfied with the educational provision differently at a statistically significant level of 0.05. Further study in each aspect showed that their satisfaction was different in the aspects of teaching and learning activities, and measurement and evaluation at a statistically significant level of 0.05.

2.2 Overall, the students studying in different school size were satisfied with the educational provision differently at a statistically significant level of 0.05. Further study showed that their satisfaction was different in every aspect at a statistically significant level of 0.05.

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ การจัดบริการศึกษา การศึกษาในเรือนจำจังหวัดปทุมธานี

ความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้มุ่งที่จะดำเนินการเพื่อให้ประชาชนปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงเป็นที่ยอมรับว่าการศึกษานั้นเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปตามความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้านของประเทศ (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ, 2540 : 3 อ้างถึงใน อาทิตยา ปานทอง, 2547) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน และผู้ต้องขังก็เป็นบุคคลที่มีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาเช่นกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นกลุ่มคนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาก็ตาม ซึ่งเป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545–2559) ที่กำหนดเป้าหมายและกรอบการดำเนินงานคือ ส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานสิบสองปีอย่างมีคุณภาพของผู้ด้อยโอกาสกลุ่มต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 79–80) และ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายไว้ 7 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ต้องขัง 2) กลุ่มทหารกองประจำการ 3) กลุ่มคนพิการ 4) กลุ่มผู้สูงอายุ 5) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น 6) กลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และ 7) กลุ่มอื่นๆ เช่น เกษตรกร ผู้รับจ้าง ผู้ว่างงาน ฯลฯ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, มปป. : 14-15)

ในการจัดการศึกษาให้กับผู้ต้องขังนั้น กรมราชทัณฑ์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน และหน่วยงานอื่นๆ ได้ร่วมจัดการศึกษาทั้งวิชาสามัญ และวิชาชีพตามที่ตลาดแรงงานต้องการ ที่เน้นการศึกษาทั้งทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จัดมีวุฒิบัตรและประกาศนียบัตรรับรองผลการศึกษาเมื่อเรียนจบ (อาทิตยา ปานทอง, 2547 : 2)

ปัจจุบันหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีการพัฒนาหลักสูตรเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2546 : 26) สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ภารกิจในการบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งนับเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ เป็นหน่วยงานที่นำนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อบริการยกระดับการศึกษาของประชากรให้สูงขึ้น (ประภาภรณ์ ชิติมางค์, 2549 : 2) ปี 2549 อาทิตยา ปานทอง ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอชัยบุรี ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในทัศนสถานบำบัดพิเศษหญิงและทัศนสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี พบว่าปัญหาการเรียนของนักศึกษาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านเนื้อหา ด้านวิธีเรียน ด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านครูผู้สอนและด้านผู้เรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในเรือนจำให้เป็นห้องสมุดจุลปัญญาที่มีการจัดบริการสื่อการเรียนหลากหลายมากขึ้น มีการประชุมสัมมนาอบรมความรู้ใหม่ๆ ให้ครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางการสอนในทิศทางเดียวกัน การจัดบริการการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องได้รับการยอมรับ และพัฒนาปรับปรุงตลอดเวลา ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรได้มีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่เป็นผู้ใช้บริการทางด้านการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักเกณฑ์การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อทราบแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความพึงพอใจในการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่
2. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีระดับความพึงพอใจในการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำ เขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา และขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 392 คน มัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 278 คน รวม 670 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ในเรียนจำเขตจังหวัดปทุมธานีที่มีการบริหารการศึกษานานต่างกันโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 248 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ต้องขัง ระดับชั้นที่ศึกษา สถาบันที่จบการศึกษา และสาเหตุที่เข้าเรียน กศน.

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการบริการ การศึกษาในเรือนจำเขต จังหวัดปทุมธานี ที่มีการบริหารการศึกษานานต่างกัน ใน 4 ด้าน คือ ด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน และ ด้านการประเมินผล

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาเพื่อเป็นแนว ในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรและเนื้อหาที่จะศึกษา

3.3 สร้างแบบสอบถามปัญหาการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษา

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของของภาษา และเนื้อหาสาระของแบบสอบถาม

3.6 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองปทุมธานี จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .912

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังกรมราชทัณฑ์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลของงานวิจัยในเรือนจำเขต จังหวัดปทุมธานี

4.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามให้กรอกข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้มอบแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างและประสานงานขอรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเองหลังจากส่งไปแล้ว 1 สัปดาห์

4.3 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนกลับมานับจำนวนตรวจสอบความสมบูรณ์

4.4 นำแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ทั้งหมด ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าที่ แบบประชากรสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent t – test)

ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจในการจัดบริการการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครูผู้สอน และด้านการวัดประเมินผล นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยแต่ละด้านพบว่า

1.1 ด้านสื่อประกอบการเรียน โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 การจัดบริการหนังสือ สื่อประกอบการเรียนรู้หลากหลาย นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ได้แก่ มีบริการแนะแนว ให้คำปรึกษา ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนให้กับนักศึกษา ให้บริการตอบคำถาม ในวิชาที่เรียนด้วยความเป็นธรรมชาติ ไม่เลือกปฏิบัติ และมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ และนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ ได้แก่ การให้เวลาในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองอย่างเพียงพอ การพบกลุ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีเทคนิค วิธีการน่าสนใจ และวัน และเวลาที่ใช้ในการพบกลุ่มมีความเหมาะสม

1.3 ด้านครูผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 4 มีการใช้สื่อประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการวัดประเมินผล โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัด บริการ การศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับชั้น และขนาดสถานศึกษา มีดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน โดยภาพรวม มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันในด้านการกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนในขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยภาพรวม มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่เรียนในขนาดสถานศึกษาต่างก็มีความพึงพอใจแตกต่างกันทุกรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจมีสาเหตุมาจากการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้ต้องขัง ครูผู้สอนได้ยึดหลักการจัดการศึกษาที่อยู่บนหลักความเชื่อที่ว่าการศึกษาจะเป็นการฟื้นฟู แก้ไข และปรับปรุงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นเพื่อกลับสู่สังคมและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ผู้ต้องขังมีความต้องการและความสนใจที่จะสมัครเรียนโดยไม่มี การบังคับ และในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ต้องขัง ในเรือนจำที่ไม่สามารถออกมาเรียนในระบบโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ต้องขังจะเป็นผู้ใหญ่อายุเกินกว่า ที่จะเข้าเรียนในระบบ อีกทั้งการศึกษานอกโรงเรียนจะมีการยืดหยุ่น ทั้งในเรื่องของเนื้อหาวิชาและวิธีการจัดการศึกษาที่หลากหลาย และผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง การจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง การศึกษานอกโรงเรียนได้จัดการศึกษาทั้งสายสามัญ สายอาชีพ และกลุ่มสนใจ นอกจากนี้ ยังให้โอกาสผู้ต้องขังได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเปิด ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับความรู้และเมื่อพ้นโทษออกมาก็จะได้นำความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป ผลการวิจัยครั้งนี้ ด้านสื่อประกอบการเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่การ บริการการศึกษาของการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดบริการหนังสือ สื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ไว้ บริการแก่นักศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการ บริการแนะแนว ให้คำปรึกษา ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนให้กับนักศึกษา ในด้าน ครูผู้สอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในเรื่อง ครูผู้สอนมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติม และในด้านการวัดประเมินผล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มี ความพึงพอใจในเรื่อง การจัดเกรดผลการเรียนปลายภาค มีความเหมาะสม และเป็นธรรม และจัดการ วัดผล และประเมินผล นอกเวลา กรณีที่นักศึกษา มีข้อจำกัด ดังนั้นการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้กับนักศึกษาในเรือนจำ จึงสร้างความพึงพอใจให้กับนักศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่ง กู๊ด (Good, 1973 : 320) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นสภาพหรือคุณภาพ หรือระดับความพอใจ ที่มีผลมาจากความสนใจ ต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ทำ และสอดคล้องกับ อีเลีย และพาร์ทริก (Elia and Partrick, 1972 : 283-302) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกของบุคคลในด้านความพึงพอใจ หรือสภาพ จิตใจของบุคคลในด้านความพึงพอใจ หรือเป็นสภาพจิตใจของบุคคลว่าชอบมากหรือชอบน้อย อย่างไร สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา จิรชิวะ (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอก วิทยาลัย หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอในจังหวัดลำปาง พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขต จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับชั้น และขนาดของสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียน ในระดับชั้นที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการการศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จรรยา จิรชิวะ (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัด ลำปาง พบว่า นักศึกษาต่างสถานศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ต่างกัน และ สอดคล้องกับ ธนุ ใฝ่ทอง (2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่องานบริการของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่าง ๆ กันมีความพึงพอใจต่องานบริหารในภาพรวมแตกต่างกัน และที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การจัดบริการ การศึกษาในเรือนจำจะต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกำหนดเวลาที่ทางหน่วยงาน กำหนด และเป็นไปอย่างมีขีดจำกัด ซึ่งไม่สามารถที่จะยืดหยุ่นได้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น แหล่งการค้นคว้า หาความรู้ ระยะเวลาในการขอคำปรึกษาแนะนำจากครูผู้สอน และการศึกษาจากสถานที่จริงที่ นอกเหนือจากในห้องเรียน ซึ่งจากการศึกษาอุปสรรคและปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง พบว่า มีปัจจัยหลายด้านที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้ต้องขัง ทำให้ไม่อยากเรียนไม่ตั้งใจเรียน ไม่มีที่ เรียนเป็นสัดส่วนสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ต้องเรียนและทำงานควบคู่กันไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี นักศึกษา มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในด้านสื่อประกอบการเรียน และด้านกิจกรรม การเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาควรมีการปรับปรุงวิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอน และสรรหาสื่อการเรียน การสอนที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาอยากเรียนรู้ ไม่เกิดความเบื่อหน่ายขณะจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน

2. การจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ ครูควรจัดทำแผนการดำเนินงานด้านการสอน และมีคู่มือการสอนที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบมาแล้วเพื่อประกอบการสอนให้ผู้เรียนเกิด

การเรียนรู้ตรงตามสาระการเรียนรู้ ควรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี และการใช้สื่อเทคโนโลยี ICT มาช่วยสอน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจการเรียนรู้มากขึ้น

3. การจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรทำการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน นำหลักการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในด้านความรู้ความสามารถให้กับครูผู้สอนอยู่เสมอ และในการจัดบุคลากรเข้าไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีการสำรวจความพร้อมของครูผู้สอนทั้งในด้านการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ และแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาความต้องการในการส่งเสริมความรู้ของผู้ต้องขัง
2. ควรทำการศึกษาสภาพที่เป็นจริงของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม.(2546). แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ

จัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.

(พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: กุรุสภาลาดพร้าว.

การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. (มปป). นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง. กรุงเทพฯ :

คุรุสภา.

จรรยา จิรชีวะ.(2549). การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

ธนู ใฝ่ทอง.(2547). การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่องานบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

ประภาภรณ์ ชิตมาพงศ์. (2549). ความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการบริการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์.

พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ. (2536). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539).**

กรุงเทพฯ: เดอะบุ๊กส์.

อาทิตยา ปานทอง. (2547). **ปัญหาการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนแบบพบกลุ่ม ระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544 ในทัศนสถานบำบัดพิเศษหญิง และทัศนสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี.
ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**

Elia, Dand G.M.Patrick. (1972). “ **The Determinants of Job Satisfaction Among Beginning Librarians,**”. Library Quarterly.

Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education.** New York : McGraw-Hill book Co.inc.

Wolman, B.B. (1973). **Dictionary of Behavior Science.** New York : Van Norstand Reinhold.